

The background of the entire page is a scenic photograph of a Norwegian town built on a hillside overlooking a lake. The houses are white with dark roofs, and there are some red buildings. The lake is calm, reflecting the buildings and the surrounding greenery. In the distance, a large forested mountain rises. Overlaid on the image are five semi-transparent yellow stars arranged in a vertical line, reminiscent of the European Union flag.

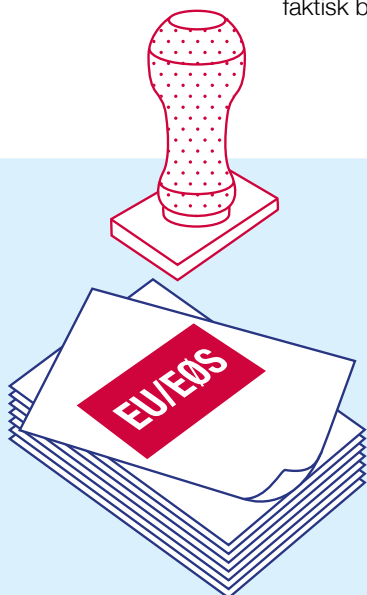
EU og norsk kommunesektor

Det er langt mellom Brussel og Finnmark. Men i hvilken grad berører EU og EØS norsk kommunesektor?

NIBR har gått gjennom sakslistene fra kommunestyre og fylkesting systematisk for å se i hvilken grad EU eller EØS kommer i berøring med kommunesektoren her i Norge.

Totalt har forskerne tatt for seg 1.175 saker fra sakslistene i 86 kommunestyremøter fordelt på 43 kommuner, og 10 sakslistene fra fylkestingsmøter i fem fylkeskommuner.

En undersøkelse fra 2008 viste at 73 prosent av sakene var berørt av EU. Men den undersøkelsen ble utført med en annen metodikk og avgrensning. Blant annet ble potensiell berøring kartlagt for å vise mulighetene i prosjektarbeid og EU-programmer. Den ferske undersøkelsen tar kun for seg faktisk berøring.

50%

av sakene i norske kommunestyre og fylkesting er berørt av EU eller EØS.

Rettslig eller politisk?

Noen saker blir politisk berørt, andre rettslig.
Hva er forskjellen?

Den rettslige berøringen handler om hvordan EU regulerer og setter rammer for oppgaveløsningen i norsk kommunesektor. Ved politisk berøring er det en ambisjon, intensjon eller en ikke-rettslig forpliktelse om å jobbe for en målsetting eller aktivitet.

Både kommuner og fylkeskommuner berøres rettslig i stor grad av EUs regelverk for offentlig støtte og offentlige anskaffelser samt EUs konsekvensutredningsdirektiver.

Disse regelverkene berører ikke bare innholdet i politikken, men setter også rammer for hvordan arbeidet skal organiseres, som framgangsmåter, arbeidsprosesser og medvirkning.

Relevante EU-programmer

2014-2020:

- Erasmus+ (utdanning og ungdom)
- Horisont 2020 (forskning og innovasjon)
- Kreativt Europa (kultur)
- Interreg (regionalutvikling)
- Connecting Europe Facility (samferdsel og kommunikasjon)
- Health for Growth (helse)
- Sysselsetting og sosial innovasjon

Deltakelsen i EU-programmer gjør det mulig å jobbe med utviklingsprosjekter. Det er en toveisberøring i EU-programmene: Dels har EU-kommisjonen økende ambisjon om å påvirke iverksettelsen av EUs politikk. Dels er deltakelse i EU-programmer i større grad blitt virkemiddel for norske kommuner og fylkeskommuner til å realisere behov og målsettinger.

Kommunestyrever

42%

Av kommunestyresakene blir 42 prosent rettslig berørt.

10%

Om lag 10 prosent er politisk berørt.

5%

Om lag 5 prosent av agendapunktene er både rettslig og politisk berørt.

Fylkesting

41%

Av kommunestyresakene blir 41 prosent rettslig berørt.

23%

Om lag 23 prosent er politisk berørt.

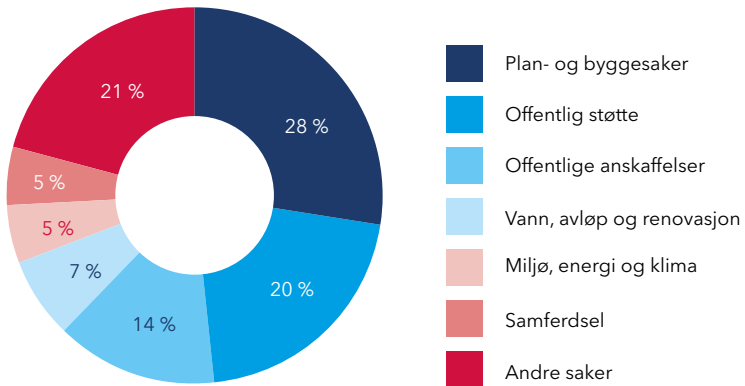
14%

Om lag 14 prosent av agendapunktene er både rettslig og politisk berørt.

Hvilke saksfelt berøres?

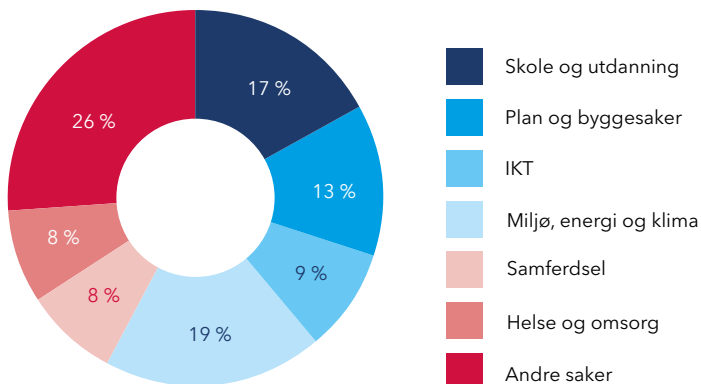
Kommunestyresaker

Rettslig berøring

Kilde: NIBR-rapport 2018:13

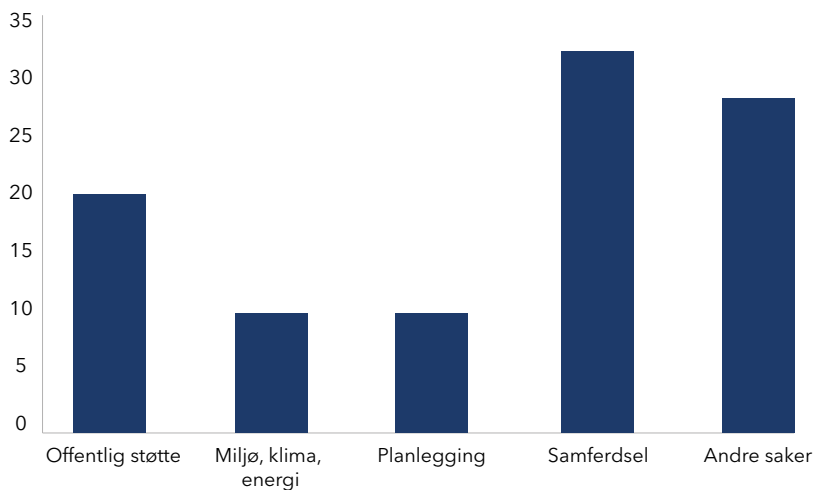
Politisk berøring

Hvilke saksfelt berøres?

Fylkestingsaker

Rettslig berøring

Kilde: NIBR-rapport 2018:13

Politisk berøring

- Samferdselssaker
- Regional planlegging
- Klima og miljø
- Kultur
- Folkehelse

Viktig med tidlig påvirkning

De mange berøringspunktene gir også muligheter til å jobbe med politikkutvikling. Studien underbygger hvor viktig det er at norsk kommunesektor er med og påvirker posisjoner i tidlig fase. Dette gjør en del kommuner og fylkeskommuner direkte, gjennom regionkontor i Brussel og gjennom KS og europeiske paraplyorganisasjoner.

